

Vademecum Musiceerpraktijk

Academiejaar
2022 – 2023

**Koninklijk Conservatorium
Antwerpen**

Versie 19 augustus 2022

Productieleiding Muziek: Bart Geysels

bart.geysels@ap.be – 03 800 01 65

Orkestregie: Kris Denissen

kris.denissen@ap.be – 03 800 01 68

Vakgroepvertegenwoordiger musiceerpraktijk: Koen Wilmaers

koen.wilmaers@ap.be

Verantwoordelijk lid van de Artistieke Staf Muziek: Koen Kessels

koen.kessels@ap.be

Inhoud

1. Voorwoord	3	
2. Organigram	4	
3. Inhoud	5	
4. Oplijsting per instrumentengroep voor 2022-2023		7
1. Afstudeerrichting Muziek – Musiceerpraktijk		
2. Musiceerpraktijk in de afstudeerrichting Educatieve Master Muziek		
5. Masterclasses	11	
6. Evaluatie	11	
7. Vrijstellingen voor het opleidingsonderdeel musiceerpraktijk		12

1. Voorwoord

Musiceerpraktijk is een procesgericht opleidingsonderdeel dat de student een pedagogisch leerproces aanbiedt in het repertoire en de uitvoeringspraxis van “samenspel/samenzang” in de ruime zin van het woord. Na vijf niveaus Musiceerpraktijk beschikt de student over de nodige tools, kennis en ervaringen om in professionele orkesten, ensembles of koren (voor vocale afdeling) als volwaardig musicus te kunnen functioneren.

Daarnaast kan de student via masterclasses, lecture recitals, studiereizen of projectmatige initiatieven de kennis en vaardigheden m.b.t. het repertoire en de uitvoeringspraxis toetsen aan en verdiepen in een breder kader.

In deze gids tref je een overzicht aan van wat de verschillende ensembles en orkesten precies omhelzen en hoe ze georganiseerd worden. Vervolgens lijsten we per instrument op in welke ensembles hun participatie mogelijk of vereist is en voor welke niveaus ze bedoeld zijn (ook voor de studenten uit de Educatieve Master Muziek). Verder worden de Masterclasses en Lecture recitals toegelicht. Tenslotte vind je ook alle informatie over de evaluatieprocedure en de mogelijkheden tot vrijstelling. Voor de planning en inhoud van de verschillende ensembles, masterclasses en specifieke projecten die in 2022-2023 onder dit opleidingsonderdeel vallen, verwijzen we graag naar de cursus ‘Musiceerpraktijk / Music practice’ op Digitap <https://learning.ap.be>.

Naast het basispakket Musiceerpraktijk kunnen studenten ook deelnemen aan 1 of 2 extra projecten en dit voor respectievelijk 3 of 6 bijkomende studiepunten onder de vorm van het keuzevak ‘uitbreiding musiceerpraktijk’. Studenten percussie kunnen de lessen Dans begeleiden en hiervoor ‘uitbreiding musiceerpraktijk’ voor 3 studiepunten opnemen.

De repetities voor de ensembles en orkesten zijn deels ingepland op wekelijkse basis op een vaste stek in het lessenrooster. Andere projecten worden omwille van de specificiteit op projectmatige basis ingepland. Hierdoor kunnen mogelijk lessen en repetities samenvallen. De repetities en concerten van de projecten hebben steeds voorrang op alle andere activiteiten (zie ook 6. Evaluatie – Evaluatienormen). De student is zelf verantwoordelijk om tijdig de betrokken docent(en) op de hoogte te stellen van zijn/haar afwezigheid en kan hierbij verwijzen naar de repetitieschema’s en bezettingslijsten op Digitap.

2. Organigram

Productieleiding Muziek:

Bart Geysels – bart.geysels@ap.be, 03 800 01 65

Orkestregie:

Kris Denissen – kris.denissen@ap.be, 03 800 01 68

Opleidingshoofd Muziek:

Inge Simoens – te contacteren via Yannicke Belis

Administratie Muziek:

Yannicke Belis – yannicke.belis@ap.be, 03 244 18 01

Verantwoordelijke docent per ensemble voor 2022-2023:

Koor: Marleen De Boo

Kamerkoor: Luc Anthonis

Symfonieorkest: wisselende docenten & gastdocenten

Harmonieorkest: Steven Verhaert

Opera & operascènes: wisselende docenten & externe docenten

Strijkersensemble: Francis Reusens, Justus Grimm & externe docenten

Houtblazersensemble: wisselende docenten

Koperensemble: Jan Smets

Percussie-ensemble: Koen Wilmaers

Marimba-ensemble: Ludwig Albert

Harpensemble: Miriam Overlach

Saxofoonensemble: Pieter Pellens

Accordeonensemble: Ludo Mariën

Oratoriumproject: Andrew Wise

Ensemble XXI (onderdeel van Project-XXI): Frank Agsteribbe

Musiceerpraktijk piano & toetsinstrumenten: Stephanie Proot

3. Inhoud

Strijkersensembles, Koperensemble, Houtblazersensemble, Percussie-ensemble, Marimba-ensemble, Harpensemble, Saxofoonensemble, Accordeonensemble: gebundelde of wekelijkse praktijkles waarbij de basisvaardigheden van het samenspel in groep aangereikt worden en het basisrepertoire voor ensemble bestudeerd wordt. Deze groepswerking wordt aangevuld met klasprojecten met een thematische aanpak. De lessenreeks kan resulteren in een toonmoment of concert.

Partiële repetities van orkestprojecten (per instrument of per instrumentengroep):

projectmatige praktijkles waarbij studenten zich intensief voorbereiden op het functioneren in de strijkers/blazers/percussiegroep van een professioneel orkest. Dit laatste betekent dat de studenten specifieke training krijgen in de betreffende orkestfragmenten en gecoacht worden door docenten en externe experts uit het werkveld.

Symfonieorkest & Harmonieorkest:

bovenstaande vaardigheden en kennis uit de ensemblewerking worden in een volwaardig orkestapparaat toegepast, de dirigent betreft een expert uit het docentenkorps van KCA, een masterstudent directie of een gastdirigent. De producties leiden meestal tot een toonmoment voor een extern publiek.

Koor:

wekelijkse praktijkles gedurende één semester, waarbij de basisvaardigheden m.b.t. samenzang in groep aangereikt worden. Naast de a capella koorliteratuur bestuderen de studenten twee à driejaarlijks een groots werk voor orkest en koor. Zo kunnen instrumentisten aanvullend vocale ervaring opdoen in het gemengd vocale/instrumentale orkestrepertoire.

Kamerkoor:

wekelijkse praktijkles op vastgestelde data waarbij de studenten van de vocale afdeling in groep musiceren. Andere studenten kunnen participeren mits ze slagen voor een auditie. Het kamerkoor bestudeert koorliteratuur uit verschillende stijlperiodes. Het kamerkoor is een onderdeel van het opleidingsonderdeel Musiceerpraktijk 1 t.e.m. 4 voor de studenten zang. Studenten Zang 5 en PG kunnen in het kader van Musiceerpraktijk deelnemen aan kamerkoor.

Barokensemble (oratoriumprojecten), Ensemble XXI (<Project XXI):

vanaf Niveau 3 krijgen de studenten een diepgaande introductie in de barokke of hedendaagse stilistiek. In respectievelijk het Barokensemble en het Ensemble XXI, bestuderen de studenten het betrokken repertoire en de bijbehorende specifieke speeltechnieken. De studie van deze specifieke uitvoeringspraxis werkt aanvullend op de reguliere instrumentlessen. De directie is in handen van stilistische experts uit het KCA-docentenkorps, al dan niet aangevuld met externe coaches.

Sinds academiejaar 2020-21 biedt het KCA een doorgedreven opleiding in hedendaagse muziek aan. Onder de naam Project-XXI wordt er met een beperkte groep van studenten en gespecialiseerde coaches een heel academiejaar intensief rond nieuwe muziek gewerkt.

De werking van Project-XXI bestaat uit drie pijlers:

- het ensemble dat een aantal projecten uitvoert (Ensemble XXI)
- hedendaagse kamermuziek: hiervoor wordt tijdens het Kamermuziekfestival speciaal een avond gereserveerd; studenten die hiervoor kiezen spelen dat jaar een volledig programma hedendaagse muziek
- omkadering via modules die binnen het vak Onderzoekspraktijk worden georganiseerd

De studenten zullen ECTS verwerven binnen deze drie onderdelen.

Youth Orchestra Flanders: symfonische productie:

Youth Orchestra Flanders is een symfonisch jongerenorkest dat werd opgestart in partnerschap met Brussels Philharmonic, Antwerp Symphony Orchestra en het Symfonisch Orkest van Opera Ballet Vlaanderen, drie van de grote Vlaamse Kunstinstituten. Met steun van de Vlaamse overheid biedt Youth Orchestra Flanders de aanstormende generatie jonge talenten (15-26 jaar) een vliegende start in het professionele orkestcircuit. Het orkest werkt projectmatig en heeft een samenwerking met de Vlaamse concertzalen en conservatoria.

Om te kunnen deelnemen dien je te slagen voor een auditie.

De vakgroepverantwoordelijken en instrumentdocenten wijzen in samenspraak met het productieteam de studenten toe aan de verschillende ensembles.

4. Oplijsting per instrumentengroep voor 2022-2023

1. Afstudeerrichting Muziek – Musiceerpraktijk

Toetsinstrumenten / tokkelinstrumenten / compositie

Gitaar	Koor	niv 1-2
	Didactische uitstap instrumentarium	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Masterclasses & lecture recitals	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Ensemble XXI (indien de bezetting dit vereist)	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	Gitaarensemble	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG

Harp	Koor	niv 1-2
	Harpensemble	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Harmonieorkest (indien de bezetting dit vereist)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Symfonieorkest projecten & Youth Orchestra Flanders (indien de bezetting dit vereist)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Ensemble XXI (indien de bezetting dit vereist)	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	Masterclasses & lecture recitals	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG

Accordeon	Koor	niv 1-2
	Accordeonensemble o.l.v. Ludo Mariën	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Ensemble XXI (indien de bezetting dit vereist)	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	Masterclasses & lecture recitals	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Symfonieorkest (indien de bezetting dit vereist)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG

Piano/ Collaborative piano	Koor	niv 1-2
	Masterclasses & lecture recitals + paper	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Componistenportret	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG (niet verplicht voor collab pianisten)
	Begeleiding (kamer)koor	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Studiereis instrumentarium	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Harmonieorkest (indien de bezetting dit vereist)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Symfonieorkest (indien de bezetting dit vereist)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Ensemble XXI (indien de bezetting dit vereist)	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	Liedstudio (indien niet als apart opleidingsonderdeel opgenomen)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Collaborative class (indien niet als apart opleidingsonderdeel opgenomen)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Begeleiding pianoconcerto medestudent(en)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG

Klavecimbel	Koor	niv 1-2
	Oratoriumproject (indien de bezetting dit vereist)	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	Studiereis instrumentarium	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Ensemble XXI (indien de bezetting dit vereist)	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	Masterclasses & lecture recitals	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG

Orgel	Koor	niv 1-2
	Oratoriumproject (indien de bezetting dit vereist)	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	Studiereis instrumentarium	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Masterclasses & lecture recitals	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Symfonieorkest (indien de bezetting dit vereist)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG

Compositie	Koor	niv 1-2
	Masterclasses & lecture recitals	niv 1-3
	Ensemble XXI: uitvoeringen werken compositieklas bijwonen	niv 1-3
	Deelname aan een bestaand project of paper (contact bart.geysels@ap.be)	niv 1-3

Strijkers

Basisvaardigheden samenspel	Strijkersensemble o.l.v. Francis Reusens	niv 1-2
	Strijkersensemble o.l.v. Diana Ketler	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
Masterclasses	Masterclasses en lecture recitals	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Musiceren in grote groep	Koor	niv 1-2
	Symfonieorkest projecten & Youth Orchestra Flanders	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Harmonieorkest (indien de bezetting dit vereist)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Specifieke toepassing (vanaf Bachelor 3)	<i>Traject met per jaar één van volgende specialisaties:</i>	
	- Oratoriumproject	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	- Ensemble XXI	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG

Blazers

Basisvaardigheden samenspel	Koperensemble, houtblazersensemble of saxofoonensemble	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Masterclasses	Masterclasses, lecture recitals	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Studiereizen	Studiereis instrumentarium	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Musiceren in grote groep	Koor	niv 1-2
	Symfonieorkest projecten & Youth Orchestra Flanders	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Harmonieorkest	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Specifieke toepassing (vanaf Bachelor 3)	<i>Traject met per jaar één van volgende specialisaties:</i>	
	- Oratoriumproject	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	- Ensemble XXI	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG

Percussie / Marimba

Basisvaardigheden samenspel	Percussie-ensemble	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Marimba-ensemble (<i>enkel voor marimba</i>)	niv 4-5, schakel, vb.jaar, PG
Masterclasses & lecture recitals	Masterclasses, lecture recitals	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Studiereizen	Studiereis instrumentarium	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Musiceren in grote groep	Koor	niv 1-2
	Koperensemble	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Harmonieorkest	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Symfonieorkest projecten & Youth Orchestra Flanders	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Specifieke toepassing (<i>vanaf Bachelor 3</i>)	<i>Traject met per jaar één van volgende specialisaties:</i>	
	- Oratoriumproject	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	- Ensemble XXI	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG

Zang

Koor, opera & muziektheater	Kamerkoor	niv 1-4, schakel, vb.jaar
	Opera (na auditie)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
	Operascènes projecten (na auditie)	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Musiceren in (grote) groep	Ensemble XXI	niv 3-5, schakel, vb.jaar, PG
	Project compositie vocale afdeling	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG
Masterclasses & stages	Masterclasses & lecture recitals	niv 1-5, schakel, vb.jaar, PG

Master Koordirectie

Koor	Kamerkoor of dirigentenkoor	niv 4-5
	Eigen koorwerking	niv 4-5

Master Hafabradirectie

Musiceren in grote groep	Harmonieorkest	niv 4-5
--------------------------	----------------	---------

2. Musiceerpraktijk in de afstudeerrichting Educatieve Master Muziek

Sinds academiejaar 2019-2020 maakt musiceerpraktijk in de Educatieve Master Muziek deel uit van het opleidingsonderdeel Groepsmusiceren. Groepsmusiceren omvat twee onderdelen nl. musiceerpraktijk en kamermuziek (controleer voor het luik kamermuziek, zeker ook het Vademecum Kamermuziek). De student dient te slagen voor beide onderdelen om te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel.

Inhoud groepsmusiceren per instrumentengroep:

Accordeon

- 2 kamermuziekgroepen (programma 25 min)
- masterclass (indien voorzien)
- geen apart project musiceerpraktijk

Gitaar

- 2 kamermuziekgroepen (programma 25 min, dit kan geheel of gedeeltelijk vervangen worden door een project gitaarensemble)
- masterclass (indien voorzien)

Klavercimbel

- 2 kamermuziekgroepen (programma 25 min, dit kan geheel of gedeeltelijk vervangen worden door een ensemble- of oratoriumproject)
- masterclass (indien voorzien)

Orgel

- 1 kamermuziekgroep (programma 15 min, dit kan vervangen worden door een ensemble project)
- orgelreis
- masterclass (indien voorzien)

Piano

- 2 kamermuziekgroepen (programma 25 min, dit kan gedeeltelijk vervangen worden door een ensemble project) of liedklas

Orkestinstrument

- 1 kamermuziekgroep groep (programma 15 min)
- Masterclass (indien voorzien)
- 1 orkest- of ensemble project

5. Masterclasses

Doorheen het academiejaar worden verschillende masterclasses georganiseerd door het conservatorium en deSingel. De masterclasses zijn toegankelijk voor alle studenten. De hoofdvakdocenten bepalen welke studenten actief participeren. Alle andere studenten worden geacht de masterclass passief bij te wonen. De studenten verwittigen zelf de docent(en) van de cursus(sen) die zij door de masterclass missen. Uitzonderingen zijn repetities of andere activiteiten van het conservatorium die zonder hun aanwezigheid niet zouden kunnen plaatsvinden. In dat geval verwittigen de studenten de docent van het instrument en worden zij vrijgesteld van (een gedeelte van) de masterclass.

Masterclasses die door het conservatorium worden ingericht zijn gratis toegankelijk voor toehoorders. Alle informatie over de masterclasses wordt vermeld op Digitap (resp. vakgroepspagina's).

6. Evaluatie

Evaluatievormen:

- Interne evaluaties van procesgerichte vaardigheden en attitudes gebeuren door de docent(en) tijdens de repetities en de klassikale activiteiten.
- De eindresultaten die de student samen met zijn/haar collectief neerzet op een concert of toonmoment of tijdens een klassikale activiteit, worden gequoteerd door de begeleidende docent(en) of dirigent(en) onder de noemer 'vaardigheidstoets'.

Evaluatienormen:

- De student behaalt de gestelde eindcompetenties en toont aan dat hij/zij in groepsverband en met inzicht, stijlkennis en artistieke uitstraling functioneert.
- Alle studenten dienen aan de activiteiten, ensemblewerking en projecten, waarvoor ze geselecteerd zijn, deel te nemen en zich volledig en onvoorwaardelijk vrij te houden gedurende de volledige duur van de activiteit. Bij een orkest- of muziektheaterproductie behelst dit alle repetities en alle concerten en/of voorstellingen. Ongewettigde afwezigheid tijdens een repetitie, concert of andere activiteit van het opleidingsonderdeel Musiceerpraktijk zal altijd leiden tot een nulquotering voor dat onderdeel (procestoets + vaardigheidstoets).

Het jaarexamen bestaat uit onderstaande onderdelen:

- Procestoets permanent, 50% van de punten
- Vaardigheidstoets, 50% van de punten

De student dient voor alle projecten tenminste 50% van de punten te behalen. Als hij of zij niet geslaagd is voor één project, wordt het resultaat van het betreffende project overgenomen voor het opleidingsonderdeel in zijn geheel.

7. Vrijstellingen voor het opleidingsonderdeel musiceerpraktijk

Aanvraag tot vrijstelling van het volledige opleidingsonderdeel in het studiecontract:

- <https://www.ap-arts.be/node/575>

Aanvraag tot vervanging van een officieel project of van het volledige opleidingsonderdeel:

Aan te vragen tot uiterlijk 2 weken na de eerste mededeling vanwege productie over het project

Bij wie? Via de productie leider t.a.v. Artistieke Staf Muziek

- Voorwaarden: - Aanvraagformulier invullen (zie Digitap)
  - Bewijs binnenbrengen van de externe organisator
  - De vervangende activiteit is onbezoldigd
  - De externe organisatie levert een quotering aan

Aanvraag tot omwisseling van een officieel project:

Aan te vragen tot uiterlijk 2 weken na de eerste mededeling vanwege productie over het project

- Bij wie? Via de productie leider t.a.v. Artistieke Staf Muziek

- Voorwaarden: - Aanvraagformulier invullen (zie Digitap)
  - De student levert een bewijs aan van de reden van zijn/haar niet-beschikbaarheid
  - De aanvrager stelt zelf een vervangende student voor die het volledige project kan meedoen, deze vervanging dient goedgekeurd te worden door de productie leiding muziek.

Afwezigheidsaanvraag voor een repetitie van een officieel project:

- Aanvraag uiterlijk 1 maand voor aanvang van het project

- Bij wie? Bij de orkestregisseur t.a.v. Artistieke Staf Muziek

- Voorwaarden: Aanvraagformulier invullen (zie Digitap)

- Volgende activiteiten komen niet in aanmerking, aanvragen hiervoor worden niet aanvaard:

- Onderwijsactiviteiten in DKO of lessen in andere onderwijsinstaties
- Eigen activiteiten

- Volgende activiteiten kunnen eventueel wel in aanmerking komen, hiervoor kan wel een aanvraagformulier ingevuld te worden:

- Stages en/of concerten bij gesubsidieerde ensembles, koren of orkesten
- Audities
- Examens in een andere onderwijsinstelling